

Voda 2015-01

BESLISSING

van de algemene raad van de Nederlandse orde van advocaten inzake het beroep ingesteld door

mevrouw mr. X, advocaat te A,

namens mevrouw mr. Y, advocaat te A, hierna: appellante,

tegen de beslissing van 11 februari 2015 van de raad van de orde van advocaten in het arrondissement Noord-Nederland – hierna: de raad – inhoudende de weigering appellante vrijstelling te verlenen van de verplichting om bij een patroon kantoor te houden.

Verloop van de procedure

1. Bij brief van 18 juli 2014 informeert mr. X de raad over het voornemen van appellante als stagiaire-ondernemer haar praktijk uit te oefenen ten kantore van X Advocatuur te A. Mr. X staat in juli 2014 vijf jaar en vijf maanden op het tableau ingeschreven. Om die reden verzoekt mr. X de raad dispensatie van het vereiste dat – voor de goedkeuring van de stage en de patroon – de beoogd patroon niet korter dan een periode van zeven jaar als advocaat in Nederland is ingeschreven.

2. Bij brief van 31 juli 2014 met bijlagen verzoekt appellante de raad de stage en de patroon – mr. X - goed te keuren en deelt mede dat mr. X voornemens is de patroonskursus te starten per 16 december 2014.

3. Bij brief van 1 augustus 2014, in afschrift aan appellante, zet de deken van de orde van advocaten in het arrondissement Noord-Nederland – hierna: de deken – mr. X gemotiveerd uiteen dat met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid de raad zijn goedkeuring zal onthouden aan het verzoek van appellante van 31 juli 2014. De deken adviseert mr. X om te zien naar een buitenpatroon voor appellante.
4. Bij brief van 12 januari 2015 met bijlagen dient appellante een beëdigingsverzoek in bij de raad.
5. Bij brief van 22 januari 2015 met bijlagen verzoekt appellante de raad vrijstelling te verlenen van de verplichting, bedoeld in artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet, en een met name genoemde (buiten)patroon, bedoeld in artikel 9b, vierde lid, van de Advocatenwet, aan te wijzen.
6. Bij brief van 29 januari 2015 wordt appellante uitgenodigd om op 6 februari 2015 door de raad te worden gehoord ter zake van haar verzoek tot vrijstelling, bedoeld in artikel 9b, derde lid, van de Advocatenwet.
7. Bij brief van 13 februari 2015 richt appellante zich tot de raad met de mededeling dat zij ook na de hoorzitting van 6 februari 2015 haar verzoek tot vrijstelling van de verplichting kantoor te houden bij haar patroon handhaaft. Indien de raad bedoelde vrijstelling niet zou verlenen, verzoekt appellante de raad ontheffing te verlenen van de eis dat de patroon zeven jaar als advocaat in Nederland ingeschreven dient te zijn en goedkeuring te hechten aan het door mr. X over appellante te voeren patronaat.
8. Bij brief van 12 februari 2015 wordt appellante de beslissing van de raad van 11 februari 2015 gezonden, alsmede het verslag van de hoorzitting van 6 februari 2015.
9. Bij brief van 14 februari 2015 vraagt appellante de raad of haar brief van 13 februari 2015 aanleiding geeft tot herziening van zijn beslissing.

10. Bij brief van 18 februari 2015 bericht appellante de raad dat, in afwachting van de reactie van de raad op het verzoek van 13 februari 2015 van appellante, appellante haar beëdigingsverzoek (wederom) intrekt.

11. Bij brief van 19 februari 2015 ontvangt appellante namens de raad bericht dat de raad geen reden heeft om zijn beslissing van 11 februari 2015 inzake de vrijstelling, bedoeld in artikel 9b, derde lid, van de Advocatenwet, te herzien. Voorts laat de raad, verwijzende naar artikel 2A, aanhef en onderdeel c, van de beleidsregel inzake de uitvoering van hoofdstuk 3 van de Verordening op de advocatuur, op voorhand weten geen ontheffing te verlenen van de zevenjaareis als het betreft het patronaat over een stagiaire-ondernemer. De raad geeft in bedoelde brief appellante in overweging eerst in loondienst te treden bij mr. X totdat aan de zevenjaareis is voldaan, waar bij mr. Z, advocaat te A, zolang als buitenpatroon kan optreden.

12. Bij brief van 20 maart 2015 met bijlagen dient mr. X namens appellante administratief beroep bij de algemene raad in tegen de beslissing van de raad van 11 februari 2015, inhoudende de weigering aan appellante vrijstelling te verlenen van de verplichting kantoor te houden bij een patroon.

13. Bij brief van 26 maart 2015 bevestigt de algemene raad mr. X de ontvangst van het administratief beroepschrift.

14. Bij brieven van 8 april 2015 bericht de algemene raad mr. X, de raad en mevrouw mr. Z, dat de hoorzitting zal plaatsvinden op 4 mei 2015 om 12.30 uur te Den Haag.

15. Ter zitting van 4 mei 2015 verschijnen appellante, mr. X en namens de raad van de orde de deken en de adjunct-secretaris. Voorts verschijnt mevrouw mr. Z.

Standpunt van appellante

16. Verschillende omstandigheden leiden appellante tot de conclusie dat er geen andere mogelijkheid is om als advocaat-stagiaire aan de slag te komen dan via zelfstandig ondernemerschap met een buitenpatroon. Appellante zegt te kunnen bogen op relevante werkervaring van ruim drie jaar en heeft zich – tevergeefs - veel inspanningen getroost een

(binnen)patroon te vinden. Bij brief van 1 augustus 2014 heeft de deken bij appellante het vertrouwen doen ontstaan dat zij met een buitenpatroon zou kunnen worden beëdigd. Appellante geeft aan dat niets in de weg staat aan de vrijstelling, bedoeld in artikel 9b, derde lid, van de Advocatenwet daar een behoorlijke praktijkuitoefening, als vereist in genoemde bepaling, verzekerd is. Appellante doet een beroep op de hardheidsclausule van artikel 12 van de beleidsregels inzake de uitvoering van hoofdstuk 3 van de Verordening op de advocatuur – hierna: de beleidsregels - en verwijst naar een beslissing van de algemene raad van 11 mei 1998 waar sprake zou zijn van een vergelijkbare situatie. Artikel 4, derde lid, van de beleidsregels leidt de facto tot uitsluiting van het beroep van advocaat. Deze bepaling is dan ook onverbindend.

Standpunt van de raad

17. Appellante heeft voorafgaand aan het beëdigingsrequest van 13 januari 2015 geen contact gehad met de raad om te informeren naar de mogelijkheden om de praktijk uit te oefenen als advocaat-stagiaire. Van toepassing zijnde beleidsregels vóór en na 1 januari 2015 zijn steeds op de website van de orde van advocaten Noord-Nederland gepubliceerd en hadden derhalve bekend behoren te zijn bij appellante. De vigerende beleidsregels zijn per mail verzonden naar de leden van de orde Noord-Nederland. De situatie van appellante rechtvaardigt geen beroep op de hardheidsclausule, opgenomen in artikel 12 van de beleidsregels. Weliswaar hebben de economische omstandigheden ook hun weerslag op de advocatuur, hetgeen tot uitdrukking komt in onder andere een teruglopend aantal stagiaires, maar laat onverlet dat er wel mogelijkheden zijn om toe te treden tot de advocatuur al kan dat in voorkomend geval betekenen dat soms een andere weg gevolgd moet worden dan aanvankelijk beoogd was. Van uitsluiting van toetreding is geen sprake. Appellante brengt zichzelf in een situatie die volgens de vigerende regelgeving niet mogelijk is.

Beoordeling van het administratief beroep

Ontvankelijkheid

18. Het administratief beroepschrift van 20 maart 2015, gericht tegen de beslissing van de raad van toezicht van 11 februari 2015, is tijdig ingediend.

19. Appellante is aan te merken als belanghebbende in de zin van artikel 1:2 Awb.

20. De beslissing van de raad van 11 februari 2015 is aan te merken als een beslissing in de zin van artikel 1:3 Awb.

Ten gronde

21. Sinds 1 januari 2015 geldt de Verordening op de advocatuur en is de Stageverordening 2012 ingetrokken. Ook zijn op 1 januari 2015 in werking getreden de op 9 januari 2015 door de raad van de orde Noord-Nederland vastgestelde beleidsregels inzake de uitvoering van hoofdstuk 3 van de Verordening op de advocatuur. Voor zover partijen bepalingen uit de Stageverordening 2012 en de vóór 1 januari 2015 geldende beleidsregels ter zake van de thans aan de orde zijnde kwestie hebben genoemd, wordt dit opgevat als het noemen van de bepalingen uit de Verordening op de advocatuur – hierna: Voda - en de per 1 januari 2015 geldende beleidsregels als hiervoor aangegeven.

22. Uitgangspunt is artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet: de stagiaire houdt kantoor bij zijn patroon. Artikel 9b, derde lid, van de Advocatenwet geeft in beginsel de mogelijkheid tot vrijstelling van die verplichting. In laatstgenoemde bepaling krijgt de raad de discretionaire bevoegdheid te bepalen in welke gevallen vrijstelling wordt verleend. Centraal staat artikel 3.6 van de Voda: beoordeling van de aanvraag tot goedkeuring van de stage en de patroon. Artikel 3.6, derde lid, aanhef en onderdeel b, van de Voda is imperatief gesteld: geen goedkeuring in geval van een buitenstagiaire of stagiaire-ondernemer, indien de beoogd patroon korter dan een periode van zeven jaar in Nederland als advocaat is ingeschreven.

23. Gelet op laatstgenoemde bepaling is de goedkeuring van het door mr. X over appellante als stagiaire-ondernemer te voeren patronaat uitgesloten, omdat mr. X pas per 20 februari 2016 zeven jaar op het tableau staat. Toepassing van enige hardheidsclausule is niet aan de orde. Hetzelfde geldt in het geval appellante vrijgesteld wordt van de verplichting kantoor te houden bij haar patroon (buitenstagiaire) en de beoogd patroon, in casu mr. X, korter dan zeven jaar in Nederland staat ingeschreven als advocaat.

24. De beleidsregels hanteert de raad ter zake van zijn bevoegdheid ex artikel 9b, derde lid, van de Advocatenwet en die bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, van de Voda.

25. De algemene raad stelt vast dat het zijn van stagiaire-ondernemer zwaar weegt in de beoordeling van de raad of ontheffing wordt verleend van de zevenjaars (artikel 2A,

aanhef en onderdeel c, van de beleidsregels) dan wel vrijstelling wordt verleend van artikel 9b, eerste lid, van de Advocatenwet (artikel 4, derde lid, van de beleidsregels).

26. De algemene raad constateert dat genoemde beleidsregels zijn vastgesteld door de raad ter verzekering van de goede uitoefening van het beroep van advocaat en daarmee het algemeen belang dat gediend is bij een kwalitatief goede advocatuur. Het is om die reden dat juist ter zake van de stagiaire-ondernemer in verband met diens kwetsbare positie dienaangaande beleidsregels zijn opgesteld.

27. Van uitsluiting van stagiaire-ondernemers is geen sprake. Om redenen als hierboven aangegeven, worden bepaalde mogelijkheden om in de hoedanigheid van stagiaire-ondernemer de praktijk uit te oefenen, uitgesloten. Daarmee is echter niet gezegd dat, zoals appellante beweert, toepassing van artikel 4, derde lid, van de beleidsregels leidt tot een onevenredige uitkomst. Daargelaten wat appellante verstaat onder een “onevenredige uitkomst”, concludeert de algemene raad dat appellante (op termijn) andere mogelijkheden heeft om toe te treden tot het beroep van advocaat. Dat de mogelijkheden die appellante voor ogen heeft op korte termijn niet kunnen worden gerealiseerd, kan de raad, gelet op de betrokken belangen, niet worden tegengeworpen. Van een feitelijke uitsluiting is dan ook geen sprake.

28. Voorts oordeelt de algemene raad dat artikel 4, derde lid, van de beleidsregels niet ruimer is dan het bepaalde in artikel 3.6 van de Voda dan wel het bepaalde in artikel 9b, derde lid, van de Advocatenwet. De algemene raad volgt mr. X dan ook niet waar deze stelt dat genoemde bepaling van de beleidsregels onverbindend zou zijn.

29. In punt 70 van het administratief beroepsschrift verwijst mr. X naar een beslissing van de algemene raad van 11 mei 1998. Anders dan mr. X ziet de algemene raad geen overeenkomst van die zaak met de voorliggende kwestie. Ook waar mr. X suggereert dat de werkervaring van appellante vergelijkbaar is met die van de stagiaire ter zake waarvan de algemene raad op 11 mei 1998 besliste, gaat die vergelijking mank. Immers, waar in die kwestie de stagiaire kon bogen op ruim zes jaar juridische ervaring binnen een eigen onderneming met personeel in dienst, is de ervaring van appellante als afgestudeerd jurist zeer beperkt nu zij op 5 september 2014 afstudeerde.

30. Waar mr. X een overzicht geeft van alle sollicitaties van appellante merkt de algemene raad op dat, zoals appellante zelf reeds heeft opgemerkt, dat er geen sollicitatieplicht (meer) bestaat. Nu de sollicitaties alle dateren van na het verzoek ex artikel 9b, derde lid, van de Advocatenwet kan de algemene raad dit overzicht slechts duiden als een teken dat het voor appellante niet eenvoudig is om in loondienst te komen. Zoals de raad al in zijn verweerschrift heeft opgemerkt, is appellante niet de enige met deze ervaring. Daarmee is echter niet gezegd dat het onmogelijk is voor appellante om in de advocatuur werkzaam te zijn.

31. Zo verwijst de algemene raad naar de ter zitting door de deken aan appellante gedane suggestie om als tussenoplossing in dienst te treden bij mr. X tot de zevenjaartermijn voor mr. X is voltooid. Op dat moment kan de raad desgevraagd bezien in hoeverre goedkeuring kan worden gehecht aan een verzoek ex artikel 9b, derde lid, van de Advocatenwet.

32. De algemene raad kan zich voorstellen dat de beslissing van de raad een teleurstelling is voor appellante. Dit betekent evenwel niet dat de soms in het belang van de advocatuur als strikt te duiden regels onevenredig nadelig voor stagiaires zijn en daarom onverbindend zouden zijn. De litigieuze regels worden immers gesteld ter bevordering van een behoorlijke uitoefening van de praktijk ten behoeve van een goede rechtsbedeling, waartoe de raden van de orden ingevolge artikel 10a, tweede lid, van de Advocatenwet alle maatregelen mogen nemen.

33. Met inachtneming van het voorgaande verklaart de algemene raad het administratief beroep van appellante ongegrond.

BESLISSING

De algemene raad verklaart het administratief beroep ongegrond.

Aldus gedaan te Den Haag op 30 juni 2015

door mrs. J.A.W.M. Vogels, B.J.M. de Leest en R.A. Fibbe, in aanwezigheid van mr. M.E. Veenboer, griffier.

W.F. Hendriksen
algemeen deken

M.E. Veenboer
griffier

Deze beslissing is verzonden op 30 juni 2015.

Tegen deze beslissing kunnen belanghebbenden binnen zes weken na bekendmaking van deze beslissing beroep instellen overeenkomstig de bepalingen van hoofdstuk 8 van de Algemene wet bestuursrecht.